

LIFE-ohjelma Suomessa

Tietoja ja lukuja

LIFE-ohjelmasta on rahoitettu Suomessa kaikkiaan 155 hanketta 106 koordinoivan rahoituksensaajan kautta, niin että hankkeiden kokonaiskustannukset ovat 389 miljoonaa euroa, josta EU:n osuus on 197 miljoonaa euroa.

LIFE-ohjelma on EU:n ympäristö- ja ilmastotoimien rahoitusväline. Se aloitti toimintansa vuonna 1992, ja siitä on yhteisrahoitettu yli 5 500 hanketta eri puolilla EU:ta ja kolmansissa maissa. Hankkeisiin on käytetty yli 12 miljardia euroa, ja niistä ympäristön- ja ilmastonsuojeluun yli 5 miljardia euroa. Life-ohjelmalla edistetään täysimääräisesti Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita ja päämääriä.

Sen talousarvio vuosille 2021–2027 on 5,4 miljardia euroa.

Siihen kuuluvat seuraavat toiminta-alat (*):

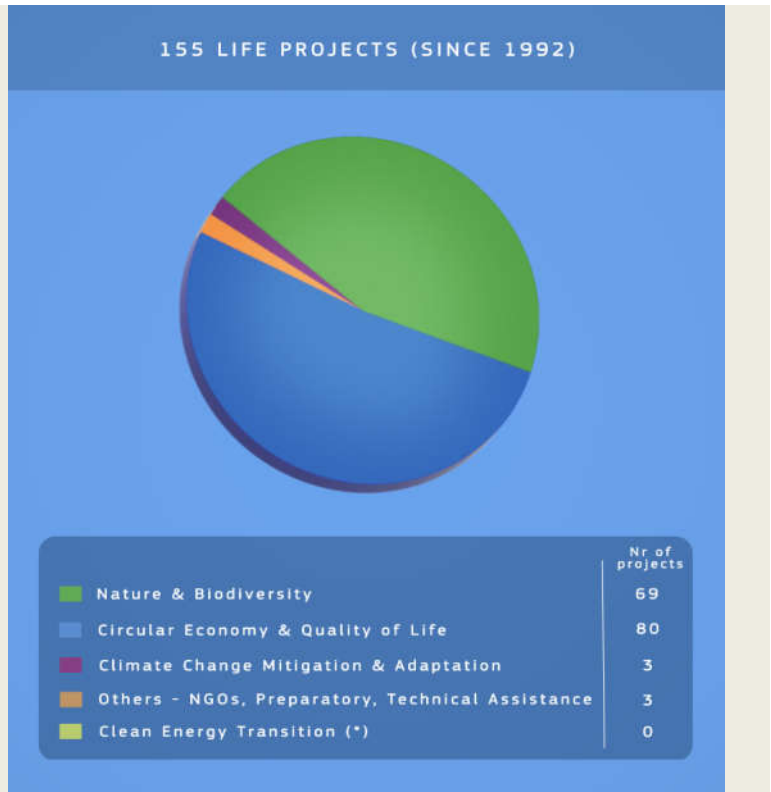
- **luonto ja biologinen monimuotoisuus**
- **kiertotalous ja elämänlaatu**
- **ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen**
- **siirtyminen puhtaaseen energiaan** (ensimmäinen hanke-ehdotuspyyntö vuonna 2021(*))

Lisätietoja:

https://cinea.ec.europa.eu/life_en

'The future is green. The future is LIFE' leaflet

Tässä asiakirjassa on aikaisemmista ja päättyneistä hankkeista käytetty uuden Life-ohjelman 2021–2027 nimikkeitä

INVESTMENT IN LIFE PROJECTS IN FINLAND (€ million)		
	TOTAL INVESTMENT	EU CONTRIBUTION
ALL LIFE projects	389	197.6
Nature & Biodiversity	218	121
Circular Economy & Quality of Life	152	65
Climate Change Mitigation & Adaptation	18	11
Others - NGOs, Preparatory, Technical Assistance	1	0.6

LIFE Luonto ja biodiversiteetti

Luonnon ja biologisen monimuotoisuuden toiminta-alalla tuetaan vakiotoimintahankkeita, joilla kehitetään, sovelletaan ja edistetään luontoon ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyviä parhaita käytäntöjä, sekä strategisia luontohankkeita (SNaP).

Näillä uusilla hankkeilla tuetaan unionin luontoa ja biologista monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden saavuttamista toteuttamalla jäsenvaltioissa yhtenäisiä toimintaohjelmia näiden tavoitteiden ja painopistealueiden saamiseksi sisällytetyksi muuhun politiikkaan ja muihin rahoitusinstrumentteihin, myös direktiivin 92/43/ETY nojalla hyväksytyjen priorisoitujen toimintakehysten koordinoituun täytäntöönpanoon.

Tähän mennessä LIFE Luonto ja biodiversiteetti -komponentti on osa-rahoittanut 69 projektia Suomessa. Nämä hankkeet edustavat 218 miljoonan euron kokonaisrahoitusta, josta Euroopan unionin osuus oli 121 miljoonaa euroa

Suurin osa loppuun viedyistä hankkeista tähtäsi elinympäristön (aapa, suot, boreaaliset metsät ja turvesuot, joet, kosteikot ja merelliset elinympäristötyypit: lajirikkaat elinympäristöt, maaseudun kosteikot sekä Natura 2000 -verkosto Lounais-Lapissa) ja lajien (villimetsäporo, merikotka, valkoselkätikka, ja saimaannorppa) suojeluun ja ennallistamiseen. ESCAPE-biodiversiteettiprojekti muodosti siemenpankin Suomen luonnonvaraisille uhanalaisille kasveille ja kasvatti uhanalaisten kasvilajien lukumäärää ex-situ-keräyksissä Suomen kansallisen toimintasuunnitelman mukaisesti.

Suomessa on tällä hetkellä käynnissä yhdeksän hanketta. Osa hankkeista kohdistuu esimerkiksi seuraaviin eliölajeihin: metsäpeura, saproksyylliset ja pyrofiiliset hyönteislajit, liito-orava, saimaannorppa sekä makeanveden helmisimpukka ja sen elinympäristöt. Muut hankkeet kohdistuvat luontotyyppisiin, kuten kosteikkoihin ja Itämeren rannikon luontotyyppisiin. Erään hankkeen tavoitteena on erityisesti pysäyttää biologisen monimuotoisuuden väheneminen tunnistamalla haitalliset vieraslajit ja niiden kulkeutumisreitit sekä rajoittamalla ja hävittämällä merkittävimpiä vieraslajeja. Toisessa hankkeessa pyritään parantamaan suden asemaa pitkällä aikavälillä ja säilyttämään kanta Suomessa elinkelpoisena parantamalla ihmisten ja suurpetojen rinnakkaiseloa.

Kaksi jo päättyneitä hanketta sai yhteisrahoitusta aiemmasta tiedotuksen ja viestinnän toiminta-alasta. CrayMate-hanke lisäsi suomalaisten tietoisuutta kotoperäisten rapujen suojeluun liittyvistä seikoista, erityisesti vesiekosysteemien biologisesta monimuotoisuudesta ja toimivuudesta sekä tarpeesta lisätä ravunviljelyn kestävyttä. Saimaan lohikaloihin liittyneen hankkeen yleistavoitteena oli säilyttää Saimaan arvokkaiden lohikantojen geneettinen monimuotoisuus ja parantaa niiden elinvoimaisuutta.

Suomessa on lisäksi yhteisrahoitettu kahta parhaillaan käynnissä olevaa strategista luontohanketta. Freshabit-hankkeen tavoitteena on kehittää uusia menetelmiä ja indikaattoreita makean veden luontotyyppien (makeasta vedestä ja pohjavedestä riippuvaiset luontotyyppit, rannikko- ja suistoalueiden luontotyyppit sekä vedestä riippuvaiset lajit useilla Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla) suojelun tilan arvioimiseksi koko Suomessa. Life IP Biodiversea -hankkeen tavoitteita on kuvattu seuraavassa.

Itämeren luonnon monimuotoisuuden turvaaminen (LIFE-IP BIODIVERSEA) LIFE20 IPE/FI/000020

Itämereen kohdistuu Suomen rannikon edustalla yhä enemmän ihmisen toiminnan aiheuttamaa painetta. Life IP Biodiversea -hankkeella parannetaan EU:n politiikan täytäntöönpanoa maan suojelluilla merialueilla. Sen toimilla lievennetään ihmisen toiminnasta maalla ja merellä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia, jotka uhkaavat merten ja rannikoiden biologista monimuotoisuutta, luontotyyppejä ja uhanalaisia lajeja.

Metsähallituksen luontopalveluiden koordinoima projektiryhmä kartoittaa meriympäristöön eniten vaikuttavia ihmisen aiheuttamia paineita ja tuottaa tehokkaisiin hillitsemistoimiin tarvittavaa tietoa kiireellisempiä suojelutoimia vaativien elinympäristöjen ja lajien suojelemiseksi. Niillä seurataan biologista monimuotoisuutta ja parannetaan merisuojelualueiden kansallisen verkoston hallinnointia, suojellaan meriarkeologista perintöä, rajoitetaan vedenalaista melua ja vähennetään merten roskaantumista.

[Project summary](#)

Kiertotalous ja elämänlaatu

Kiertotalouden ja elämänlaadun toiminta-alasta tuettavilla toimilla autetaan saavuttamaan EU:n keskeisiä poliittisia tavoitteita, kuten siirtymistä kiertotalouteen, sekä suojelemaan ja parantamaan ympäristön ja elämän laatua. Tämän toiminta-alan strategisilla integroiduilla hankkeilla (SIP) pannaan täytäntöön alueellisella, monialueellisella, kansallisella tai valtioiden välisellä tasolla jäsenvaltioiden viranomaisten laatimia ympäristö- tai ilmastostrategioita tai toimintasuunnitelmia, joita erityinen ympäristö-, ilmasto- tai energialainsäädäntö tai unionin politiikka edellyttää. Näillä hankkeilla varmistetaan myös sidosryhmien osallistuminen ja edistetään koordinoitua vähintään yhden muun unionin, kansallisen tai yksityisen rahoituslähteen kanssa.

Tähän mennessä LIFE Ympäristö- ja -resurssitehokkuuslohko (aiemmin LIFE-ympäristöpolitiikka ja -hallinto-osa-alue) on myöntänyt osarahoitusta 80 hankkeelle Suomessa. Tämä edustaa 152 miljoonan euron kokonaisrahoitusta, josta Euroopan unionin osuus oli 65 miljoonaa euroa.

Valmistuneiden hankkeiden painopisteinä oli 11 pääteemaa: riskin arviointi/saastumisen hallinta, veden hallinta jokisuistoissa, kestävä rakentaminen, ekoystävälliset ja vihreät tuotteet, kaupunkisuunnittelu, elämän laatu, kuljetuksen suunnittelu, maatalouden jäte, ilman laadun hallinta ja seuranta, vaarallisen teollisuus- ja rakennus/purkujätteen hallinta, energiatehokkuus, metsänhoito, elämänkaaren arviointi, riskin hallinta, integroitu ympäristön hallinta, teollisuusjätteiden, vaarallisten jätteiden ja jäteveden käsittely sekä maankäyttö (kuivatun turvemaan palautustoimet), ja mallinnustekniikat ilmastomuutokseen varautumisen sektorilla. Koordinoivat rahoituksensaajat olivat pääasiassa kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia, yliopistoja, kansainvälisiä ja suuria yrityksiä, tutkimuslaitoksia ja pk-yrityksiä.

Suomessa on käynnissä kaksi hanketta, joiden aiheina ovat teollisuusjäte (kaivosteollisuudessa) ja valimoiden sisäilman epäpuhtaudet.

Päätyneessä CCCRP-hankkeessa, jota yhteisrahoitettiin entisestä tiedotuksen ja viestinnän toiminta-alasta, perustettiin Ilmatieteenlaitoksen Ilmasto-opas-verkkosivusto/portaali, jonne on koottu olennaisia ja luotettavia ilmastomuutosta koskevia tietoja yhteen ja samaan paikkaan.

Yksi strateginen integroitu hanke on saanut osarahoitusta Suomessa tästä toiminta-alasta. Circwaste-hankkeen tavoitteita on kuvattu seuraavassa.

Jätteiden hyödyntäminen Suomen kiertotalouden edistämiseksi (CIRCWASTE) LIFE15 IPE/FI/000004

Circwaste-hankeryhmä auttaa toteuttamaan Suomen valtakunnallista jätesuunnitelmaa, jonka tavoitteena on pitää materiaalit talouden kierrossa pidempään. Hankkeessa keskitytään nykyisiin pullonkauloihin ja jätehuoltoyritysten tuleviin haasteisiin sekä EU:n jätelainsäädäntöön (etenemissuunnitelma kohti resurssitehokasta Eurooppaa sekä kiertotalouspaketti). Hankeryhmä edistää erityisesti siirtymistä kohti kiertotaloutta.

Circwaste-toimilla kehitetään valmiuksia ja tehostetaan jätehuoltoalan yhteistyötä. Hankeryhmä uudistaa kunnallisia/teollisia järjestelmiä, ehkäisee jätteen syntymistä ja edistää sivutuotteiden ja jätteiden käyttöä. Hanke kattaa Suomessa viisi aluetta: Satakunta, Varsinais-Suomi, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala ja Etelä-Karjala.

[Project summary](#)

LIFE ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen

Ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevalla Life-toiminta-alalla tuetaan toimia, joilla autetaan panemaan täytäntöön vuoden 2030 energia- ja ilmastopoliittiset puitteet ja täyttämään Euroopan unionin ilmastonmuutosta koskevan Pariisin sopimuksen mukaiset sitoumukset. Tähän toiminta-alaan kuuluvilla hankkeilla edistetään uusiutuvaan energiaan perustuvaa ja ilmastokestävää taloutta. Tämän toiminta-alan strategisilla integroiduilla hankkeilla (SIP) pannaan täytäntöön alueellisella, monialueellisella, kansallisella tai valtioiden välisellä tasolla jäsenvaltioiden viranomaisten laatimia ympäristö- tai ilmastostrategioita tai toimintasuunnitelmia, joita erityinen ympäristö-, ilmasto- tai energialainsäädäntö tai unionin politiikka edellyttää. Näillä hankkeilla varmistetaan myös sidosryhmien osallistuminen ja edistetään koordinoitua ja toteuttamista vähintään yhden muun unionin, kansallisen tai yksityisen rahoituslähteen kanssa.

Tähän mennessä ilmastonmuutosta koskevasta toiminta-alasta on yhteisrahoitettu Suomessa kolmea hanketta. Kokonaisbudjetti on 18 miljoonaa euroa, josta 11 miljoonaa euroa on EU:n rahoitusta.

Päättyneessä Life EconomisE -hankkeessa perustettiin EconomisE-foorumi, joka on auttanut koordinoimaan monien sidosryhmien toimintaa uusien hankkeiden ja liikeideoiden kehittämiseksi. Foorumi on myös parantanut institutionaalisten sijoittajien välistä yhteistyötä siirtymällä kohti vähähiilisiä investointeja, joissa keskitytään erityisesti rakennusten hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja ilmastokestävyyden parantamiseen. Käynnissä olevassa Life Opal -hankkeessa optimoidaan maatalouden maankäyttöä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Yksi strateginen integroitu hanke on saanut osarahoitusta Suomessa tästä toiminta-alasta. Life IP Canemure Suomi -hankkeen tavoitteet on kuvattu seuraavassa.

Kohti hiilineutraalia Suomea (LIFE-IP CANEMURE-FINLAND) LIFE17 IPC/FI/000002

Life IP Canemure Suomi -hanke edistää merkittäväällä tavalla Suomen ilmastonmuutospolitiikan toteuttamista Suomen valtakunnallisen energia- ja ilmastostrategian ja sen keskipitkän aikavälin ilmastonmuutospoliittisen suunnitelman 2018–2024 mukaisesti. Hankeryhmä tekee yhteistyötä Suomessa seitsemän alueen ja 39 kunnan kanssa, jotka kattavat yhdessä kolmanneksen Suomen pinta-alasta ja yli kaksi kolmasosaa sen väestöstä. Näihin kuuluu 12 edelläkävijäkuntaa (ns. Hinku-kuntaa), jotka ovat sitoutuneet vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä alueellaan 80 prosenttia vuoden 2007 päästöihin verrattuna vuoteen 2030 mennessä. Ne toimivat esimerkkinä muille sekä toiminnan katalysaattorina muualla Suomessa ja EU:ssa.

[Project summary](#)

LIFE siirtyminen puhtaaseen energiaan

Älykäs energiahuolto Euroopassa (2003–2013) ja Horisontti 2020 -puiteohjelman energiatehokkuusohjelman (2014–2020) pohjalta puhtaaseen energiaan siirtymisen toiminta-alalla tuetaan EU:n politiikan toteuttamista kestäväen energian alalla. Sen tavoitteena on erityisesti helpottaa siirtymistä energiatehokkaaseen, uusiutuviin energialähteisiin perustuvaan, ilmastoneutraaliin ja -kestävään talouteen kaikkialla Euroopassa.

Siirtyminen puhtaaseen energiaan toiminta-alasta tuetaan hankkeita seuraavilla viidellä alueella:

- 1) puhtaaseen energiaan siirtymistä tukevan kansallisen, alueellisen ja paikallisen poliittisen kehyksen luominen
- 2) teknologian käyttöönoton nopeuttaminen, digitalisaatio, uudet palvelut ja liiketoimintamallit sekä niihin liittyvän ammattitaidon parantaminen markkinoilla
- 3) yksityisen rahoituksen houkuttelevuus kestäväen energiaan
- 4) paikallisten ja alueellisten investointihankkeiden kehittämisen tukeminen
- 5) kansalaisten osallistaminen ja voimaannuttaminen puhtaaseen energiaan siirtymisessä.

Haluatko tietää lisää Lifesta?

- Käy [Lifen verkkosivustolla](#) ja [Life-hanketietokannassa](#)

- Seuraa Life-ohjelmaa sosiaalisessa mediassa:

- Tilaa [Life-ohjelman](#) ja [Cinea Clean Energy](#) -uutiskirjeet

- Ota yhteyttä oman maasi kansalliseen Life-yhteyspisteeseen:

Nimi: Mr Pekka HARJU-AUTTI / Ms Milka PARVIAINEN (Nature & Biodiversity/Circular Economy)
Mrs Eta-Elena HEISKANEN (Climate Change)

Osoite: Aleksanterinkatu 7
FIN - 00023 Helsinki (Government)

Puh: +358 295 250 339 / +358 295 250 037 / +358 295 250 380

Sähköposti: pekka.harju-autti@ym.fi / milka.parviainen@ym.fi / heta.heiskanen@gov.fi

Verkkosivusto: [Finnish Ministry of Environment](#)

- Ota yhteyttä Neemo-seurantaryhmään

NEEMO EEIG – ELLE sia
skolas lela 10-8
LV - 1010 RIGA
Tel: +371 6 7242411
E-mail: elle@neemo.eu

Käynnissä olevat luonnon ja biologisen monimuotoisuuden Life-hankkeet

Projektin nimi	Projektin numero	Hankkeen lyhenne ja linkki yhteenvedoon	Verkkosivu	Projektin kestoaika
Suomen metsäpeura (<i>Rangifer tarandus fennicus</i>): Historiallisen levinneisyysalueen suojeleminen ja ennallistaminen	LIFE15 NAT/FI/000881	WildForestReindeerLIFE	https://www.suomenpeura.fi/metsapeuralife.html	10/2016 -> 09/2023
Suomen kosteikkoelinympäristöjen hydrologisen koskemattomuuden palauttaminen	LIFE16 NAT/FI/000583	Hydrology LIFE	http://www.metsa.fi/hydrologialife	08/2017 -> 12/2023
Kovakuoriaiset Life – Pieni askel ihmiselle, yksi valtava hyppäys karismaattisille ja tärkeille lajeille	LIFE17 NAT/FI/000181	Beetles Life	http://www.metsa.fi/beetleslife	08/2018 -> 07/2023
Lento-orava LIFE	LIFE17 NAT/FI/000469	Flying Squirrel LIFE	http://www.metsa.fi/liito-orava-life	08/2018 -> 03/2025
Invasiivisia vieraslajeja (IAS) koskevan tietoisuuden kehittäminen, niiden tutkimus ja hallinta Suomessa – LIFE+	LIFE17 NAT/FI/000528	Finvasive LIFE	https://www.sll.fi/viekas-life/	07/2018 -> 12/2023
CoastNet LIFE	LIFE17 NAT/FI/000544	CoastNet LIFE	http://www.metsa.fi/rannikkolife	08/2018 -> 03/2025
Kohti parempaa rinnakkaiseloa susien kanssa	LIFE18 NAT/FI/000394	LIFE BOREALWOLF	https://susilife.fi	10/2019 -> 09/2025
Yhteisin voimin saimaannorpan apuna	LIFE19 NAT/FI/000832	Our Saimaa Seal LIFE	https://www.metsa.fi/en/project/our-saimaa-seal-life/	09/2020 -> 12/2025
Makean veden helmiäissimpukkakantojen ja niiden elinympäristöjen elvyttäminen	LIFE20 NAT/FI/000611	LIFE Revives	N/A	09/2021 -> 08/2027
Kohti makeanveden Natura 2000 -kohteiden ja elinympäristöjen integroitua hallintoa	LIFE14 IPE/FI/000023	FRESHABIT	https://www.metsa.fi/web/en/freshabit	01/2016 -> 09/2022
Itämeren ja sen rannikoiden biologisen monimuotoisuuden lisääminen Suomessa ja meren luonnonvarojen kestävä käytön edistäminen Suomessa	LIFE20 IPE/FI/000020	LIFE-IP BIODIVERSEA	N/A	09/2021 -> 11/2029

Käynnissä olevat kiertotalouden ja elämänlaadun Life-hankkeet				
Projektin nimi	Projektin numero	Hankkeen lyhenne ja linkki yhteenvetoon	Verkkosivu	Projektin kestoaja
Inorgaaninen sideainejärjestelmä joka minimoi päästöt, parantaa sisäilman laatua sekä puhdistaa ja käyttää saastuneen valimon hiekan uudelleen	LIFE17 ENV/FI/000173	Green Foundry LIFE	https://greenfoundry-life.com/	07/2018-> 06/2022
LIFE IP jätteestä – kohti kierrätystaloutta Suomessa	LIFE15 IPE/FI/000004	CIRCWASTE	https://www.circwaste.fi	10/2016-> 12/2023

Käynnissä olevat ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevat Life-hankkeet				
Projektin nimi	Projektin numero	Hankkeen lyhenne ja linkki yhteenvetoon	Verkkosivu	Projektin kestoaja
Kohti hiilineutraaleja kuntia ja alueita Suomessa	LIFE17 IPC/FI/00002	LIFE-IP CANEMURE-FINLAND	https://hiilineutraalisuomi.fi/en-US/Canemure	11/2018 -> 10/2024